

Herbestemming & hergebruik

QuickScan Ontplofbare oorlogsresten

Heumen, Zonnepark Teersche Sluispolder

QuickScan (QS)

Heumen, Zonnepark Teersche Sluispolder

Projectnummer 2023-0128

13 maart 2023

In opdracht van BRO

Versie 1.0 Definitief

Auteur:

K. Slotemaker

Historicus

k.slotemaker@lycens.nl

M 06 82098933

Inhoud

Administratieve gegevens	4
Locatie gegevens	4
Aanleiding voor het onderzoek	5
Begrenzing onderzoeks- en plangebied	6
Begrenzing plangebied.....	6
Begrenzing onderzoeksgebied.....	6
Indicaties ontplofbare oorlogsresten	7
Reeds uitgevoerde onderzoeken.....	7
Start van de conflictperiode en de meidagen.....	7
Ontplobbare oorlogsresten - Advies vervolgonderzoek.....	10

Administratieve gegevens

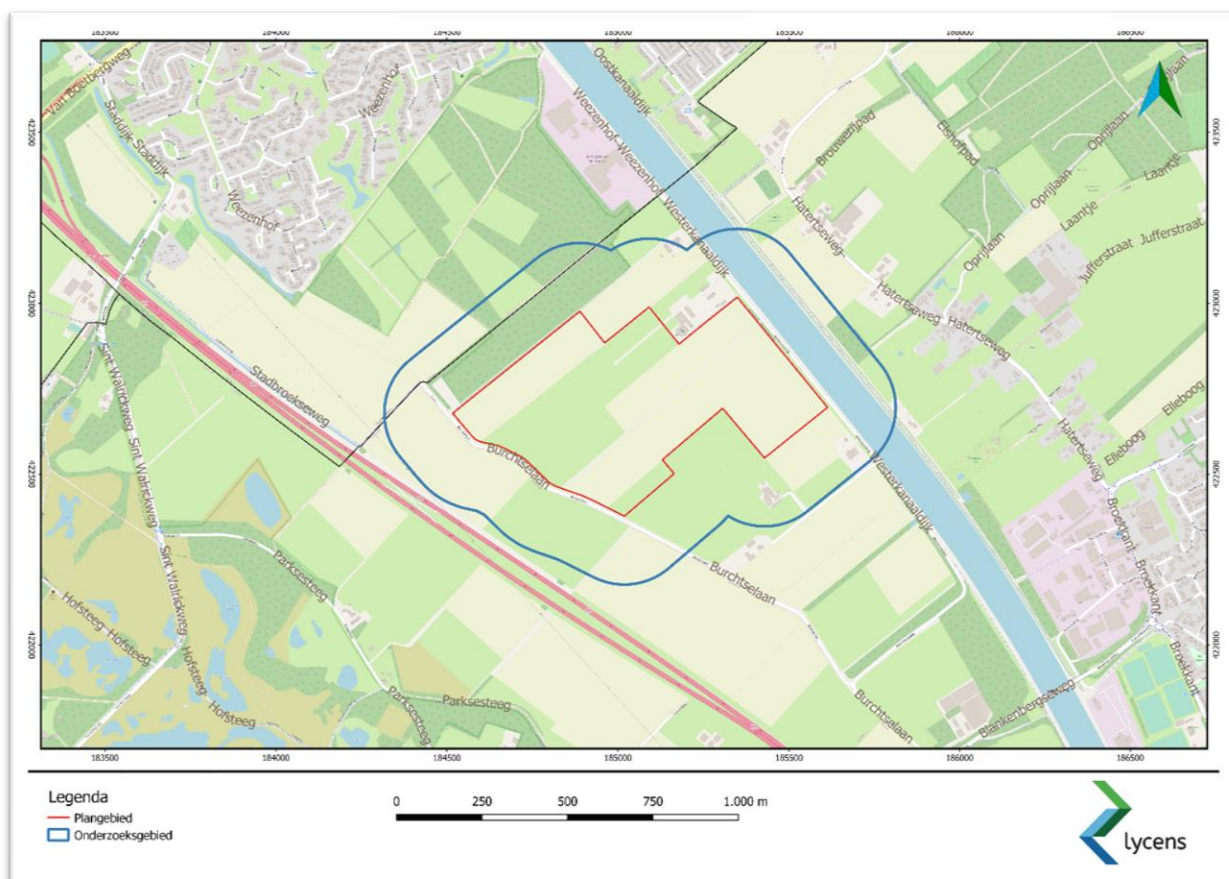
Projectnaam	Heumen, Zonnepark Teersche Sluispolder		
Projectcode	2023-0128		
Type onderzoek	QuickScan		
Projectleider	Karen Slotemaker Historicus		
Contact	T: 0541 570 730 E: k.slotemaker@lycens.nl		
Opdrachtgever	BRO		
Contact	J. van der Aa Bosscheweg 107 5282 WV Boxtel T: +31 (0)6 148 793 66 E: joost.van.der.aa@bro.nl		
Uitvoering onderzoek	13 maart 2023		
Illustraties	Auteur(s) tenzij anders vermeld		
Medewerkers	K. Slotemaker	Lycens	Historicus

Locatie gegevens

Projectnaam	Heumen, Zonnepark Teersche Sluispolder
Plaats	Heumen
Gemeente	Heumen
Provincie	Gelderland
Kaartblad	46A
Kadastrale gegevens	HMN01-I-897; HMN01-I-1052; HMN01-I-7; HMN01-I-8; HMN01-I-9; HMN01-I-11; HMN01-I-12; HMN01-I-13
Coördinaten	Centrum: X: 185.031, Y: 422.730
Oppervlakte	Circa 36,5 hectare
NAP-hoogte maaiveld	Circa 8,2-9,2 m +NAP

Aanleiding voor het onderzoek

In opdracht van BRO heeft Lycens een Quicksan uitgevoerd met betrekking tot het plangebied Heumen, Zonnepark Teersche Sluispolder (Afb. 1). In onderhavige QuickScan worden de risico's op het aantreffen van ontplofbare oorlogsresten in kaart gebracht en wordt een advies afgegeven.

Afb. 1 Plangebied

Als gevolg van oorlogshandelingen ten tijde van tweede wereldoorlog, kunnen ontplofbare oorlogsresten in/op de bodem aanwezig zijn. Ontplofbare oorlogsresten kunnen een gevaar voor de veiligheid en/of gezondheid van werknemers vormen. Hierdoor is een quickscan ingesteld naar de mogelijke risico's uitgevoerd (Arbidsomstandighedenbesluit: Artikel 4.10).

Begrenzing onderzoeks- en plangebied

Begrenzing plangebied

In dit rapport wordt een onderscheid gemaakt tussen het plangebied en het onderzoeksgebied. Met het plangebied wordt het gebied bedoeld welke door de plannen van de opdrachtgever verstoord wordt. Binnen dit gebied kunnen eventueel aanwezige ontplofbare oorlogsresten worden aangetroffen.

Begrenzing onderzoeksgebied

Het onderzoeksgebied omvat het gebied waarover informatie is geanalyseerd om een goed beeld te verkrijgen over de, eventueel, uitgevoerde oorlogshandelingen. Voor de horizontale afbakening van het onderzoeksgebied is een straal van 200m aangehouden om het plangebied.

Deze straal is gebaseerd op het risicogebied van duikbombardementen op zogenaamde 'Pin Point Targets.' Het verdachte gebied dat is getroffen door een bombardement met jachtbommenwerpers, met als doel om een specifiek object te bombarderen, is 181 meter vanuit het hart van het doel.¹ Aangezien luchtfoto's een afwijking van enkele meters kunnen bevatten, is een straal van 200 meter aangehouden.

¹ Volgens een Brits empirisch onderzoek naar de accuratesse bij aanvallen door eenmotorige duikbommenwerpers bleek dat de maximale gemeten afstand ten opzichte van doel 181 meter was.

Indicaties ontplofbare oorlogsresten

Reeds uitgevoerde onderzoeken

Voor dit onderzoek is de VEO-bommenkaart geraadpleegd om na te gaan of er eerder uitgevoerde vooronderzoeken en/of risicoanalyses reeds waren uitgevoerd binnen het onderzoeksgebied, de verkregen resultaten hiervan zijn in onderstaande tabel opgenomen. Tevens is, waar relevant, aanvraag gedaan bij ProRail, de gemeente, Waterschappen, Rijkswaterstand, en/of de Provincie. De verkregen resultaten zijn in onderstaande tabel opgenomen.

Tabel 1 Reeds uitgevoerde onderzoeken

Soort onderzoek	Rapportnaam	Verkregen instantie
Vooronderzoek	CE-bodembelastingkaart gemeente Nijmegen	Gemeente Nijmegen
Vooronderzoek	Overasselt	Niet verkregen

Start van de conflictperiode en de meidagen

Nadat Duitsland Polen binnen viel in september 1939, volgde de oorlogsverklaringen van Frankrijk en het Verenigd Koninkrijk aan Duitsland. In Nederland werden in deze periode verschillende strijdkrachten opgeroepen en voorbereidingen getroffen, zoals de plaatsing van mijnevelden op strategische locaties. Op 29 augustus 1939 vond de algehele mobilisatie plaats (Afb. 2).²

² 29-08-1939 Nieuwsblad van het Noorden.

Afb. 2 Nieuwbericht ter aankondiging mobilisatie op 29-08-1939 (Nieuwsblad van het Noorden).

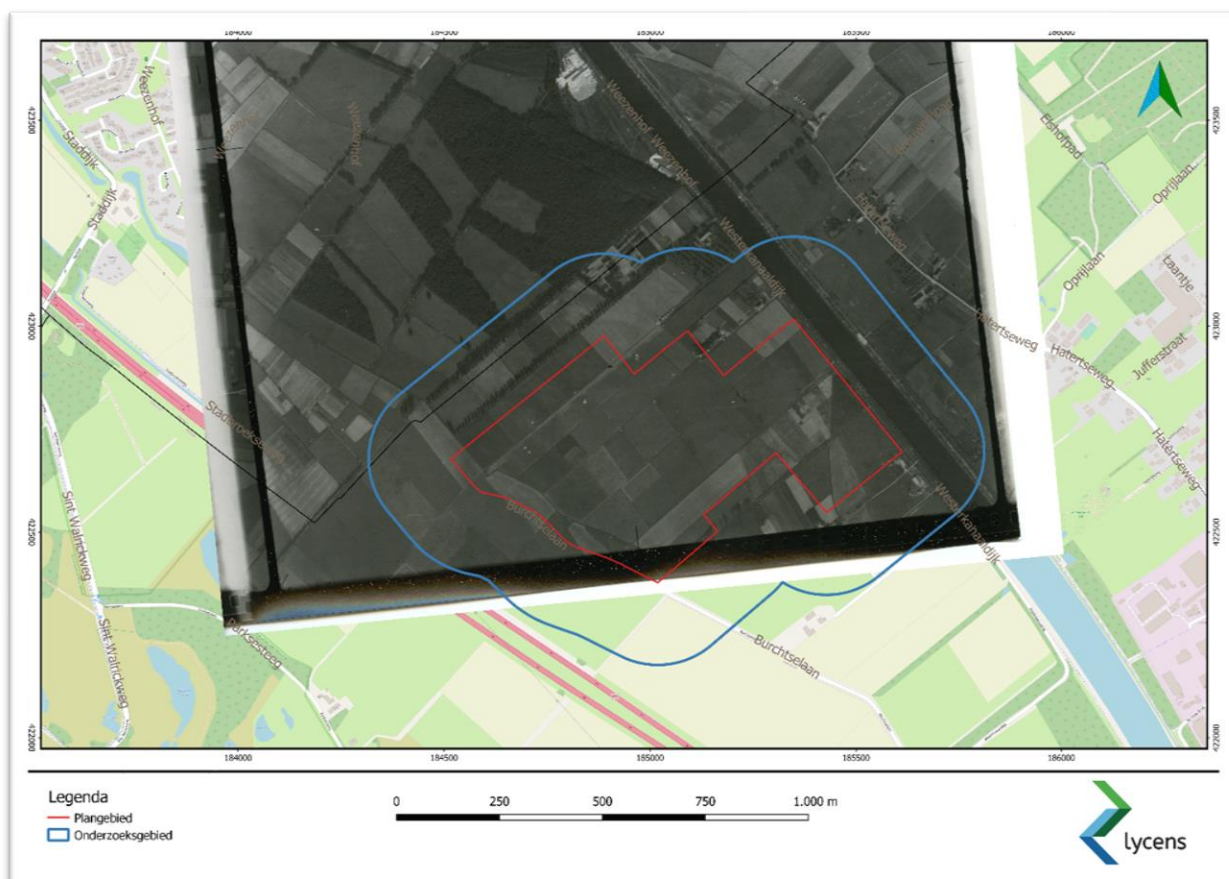
Op 7 mei stegen de spanningen wederom en werden uitgedeelde verloven ingetrokken. Rond deze datum werden bij de, daarvoor in aanmerking komende, spoorbruggen slagsnoerleidingen en ontstekingsmiddelen aangebracht, controleposten aangescherpt, en havens (in de avond) gesloten. In de nacht van 9 op 10 mei nam roerigheid in het Duitse grensgebied toe en in de vroege morgen van 10 mei werden overvliegende Duitse luchtformaties waargenomen. Vlak hierop volgde berichten omtrent grensoverschrijdingen in Zuid-Limburg en even later volgde het bericht tot volledige strijdvaardigheid.

Tijdens de meidagen trachten Duitse soldaten, verkleed als Nederlandse soldaten, de brug bij Heumen in te nemen. In de strijd die volgde kunnen ontplofbare oorlogsresten nog in de bodem voorkomen. Deze liggen te ver van het onderzoeksgebied af om invloed op het plangebied te hebben.

Ten tijde van de bezetting had de omgeving van Heumen regelmatig te maken met geallieerde bombardementen en beschietingen met boordwapens op, voornamelijk, havens, spoorwegen, vliegvelden en andere infrastructuur. Er werden geen aanwijzingen aangetroffen dat het onderzoeksgebied getroffen is.

Ten tijde van de bevrijding is er wederom gevochten rondom de brug van Heumen, maar deze oorlogshandelingen hebben geen invloed op het plangebied van de opdrachtgever.

Afb. 3 Luchtfoto 1944 Heumen

Ontplobbare oorlogsresten - Advies vervolgonderzoek

Op basis van bovenstaande gegevens kan het onderzoeksgebied worden vrijgegeven voor de werkzaamheden.

Mocht het voorkomen dat tijdens de werkzaamheden men spontaan ontplobbare oorlogsresten aan treft dient het protocol spontaan aantreffen OO gevolgd worden:

- Leg het werk ter plaatse van de vindplaats stil
- Houdt de omgeving vrij van werknemers en toeschouwers
- Neem contact op met de afdeling Ontplobbare Oorlogsresten Lycens
- Na overleg zal Lycens contact opnemen met de politie om de vondst te melden (0900-8844)
- Bel bij een noodsituatie 112

Na het melden van de vondst neemt de politie contact op met de Explosieven Opruimingsdienst Defensie (EOD) en de ambtenaar openbare orde en veiligheid van de gemeente. De EOD plant de ruiming van de OO in. De EOD geeft, indien nodig, aan de burgemeester of de politie namens deze advies over de in acht te nemen veiligheidsmaatregelen.